

מ"י 2582/03/21 - מפלג הונאה נגד מורן שנסי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

מ"י 2582-03-21 מפלג הונאה נ' שנסי

לפני כבוד השופטת כריסטינה חילו-אסעד

המבקשת:

מפלג הונאה

נגד

המשיבה:

מורן שנסי

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר איתן פינקלשטיין

החלטה

לפניי בקשה להארכת תוקפו של צו איסור יציאה מן הארץ אשר הוטל במסגרת שחרורה של המשיבה ממעצר.

הבקשה הוגשה כמחצית השנה לאחר שצו עיכוב היציאה מן הארץ פקע.

1. ביום 01.03.2021 נעצרה המשיבה וחשודים נוספים בחשד למעורבותה בביצוע סדרת עבירות שעיקרן קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, איסור הלבנת הון, קשירת קשר להונות, זיוף בכוונה לקבל דבר, שימוש במסמך מזויף, סיכון בטיחותי של נוסע ועוד. מדובר, על פי החשד, בחבורה אשר עסקה בשכפול מוניות והפעלתן בכבישים תוך סיכון משתמשי הדרך, הונאת רשויות המס והלבנת הון.

2. המשיבה שוחררה ממעצר ביום 04.03.2021 בתנאים אשר כללו, בין היתר, צו עיכוב יציאה מהארץ וחובת הפקדת דרכון במשרדי היחידה החוקרת. צו עיכוב היציאה מהארץ פקע בחודש ספטמבר 2021, בחלוף 180 ימים, התקופה הקצובה בדין בנוגע לתוקפם של תנאים מגבילים.

3. ביום 27.2.2022 פנתה המבקשת בבקשה להארכת עיכוב יציאה מן הארץ. בבקשתה ציינה המבקשת כי חקירת התיק נמשכה עד לאחרונה וכי ביום 30.11.2021 הועברו חומרי החקירה לפרקליטות. נמסר כי מחמת שגגה "ולאור הנסיבות שהתנהל תיק נוסף של חשש להימלטות מאימת הדין כנגד המשיבה ובעלה" לא הוגשה בקשה להארכת

תוקף עיכוב היציאה מהארץ, אף שהוגשו בקשות הנוגעות להארכת התפוסים. עוד צוין כי ביום 27.06.2021 המשיבה ובעלה הנפיקו דרכונים חדשים, פעולה המצביעה על כוונה להימלט מאימת הדין וכי בעלה של החשודה, אשר נעצר אף הוא בשעתו בתיק שבכותרת, הודה במיוחס לו בנוגע לפעולה זו במסגרת הסדר טיעון.

המבקשת סומכת ידה על הוראות סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן: פקודת סדר הדין הפלילי) בעניין הארכת תפיסת חפצים על ידי המשטרה ומפנה לפסיקה לפיה ניתן להיעתר לבקשה גם אם הוגשה הבקשה לאחר חלוף המועד.

4. ב"כ המשיבה טוען כי בקשת המבקשת אינה נכנסת כלל בשערי הוראות סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי, וכי הסעיף שחל בענייננו הוא סעיף 58 חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). ב"כ המשיבה הפנה להוראות החוק ולהחלטות שיפוטיות בהן נקבע כי אין סמכות לבית המשפט להאריך תקפם של תנאים מגבילים אשר פקעו וזאת בהתאם ללשון החוק, אף אם מדובר באיחור של יום אחד, יהיו הסיבות לאיחור אשר יהיו.

לאחר עיון בטיעוני הצדדים מצאתי לדחות את הבקשה.

5. המסגרת הדיונית המתאימה היא חוק המעצרים ולא פקודת סדר הדין הפלילי. איסור יציאה מהארץ הוטל ביום 04.03.2021 כחלק מהתנאים המגבילים במסגרתם התאפשר שחרור המשיבה ממעצר. עוד נקבע באותה החלטה כי על המשיבה להפקיד את דרכונה במשרדי היחידה החוקרת. הדרכון מוחזק בידי היחידה החוקרת, אפוא, על בסיס החלטה זו ואין מדובר ב"תפוס" אשר נתפס במהלך החיפוש שבוצע במסגרת החקירה.

6. תנאי השחרור, ובכללם איסור יציאה מהארץ, הוטלו לשם הבטחת ההתייצבות להליכי חקירה ומשפט ומניעת חשש מפני הימלטות מאימת הדין, ולשמירה על האינטרס הציבורי בדבר קיומם התקין של הליכים פליליים. להבטחת תכלית זו הקנה המחוקק בחוק המעצרים סמכות להגביל את האפשרות ליציאה מישראל. כך, במסגרת קביעת תנאי שחרור הוסמך קצין ממונה ביחידה החוקרת להטיל צו עיכוב יציאה מן הארץ אשר יעמוד בתוקפו למשך שלושה חודשים (סעיף 42 (ב)(2) לחוק המעצרים), וסמכות רחבה יותר הוענקה לבית המשפט, להטיל על חשוד, נאשם או נידון צו האוסר יציאתו מן הארץ ולחייבו להפקיד את דרכונו, וזאת לשם הבטחת ההתייצבות לחקירה, לדיון במשפטו או בערעור או לנשיאת עונשו, וכן למניעת שיבוש הליכי משפט (סעיף 48(א)(2) לחוק המעצרים). מגבלה זו תבטל תוך 180 ימים אלא אם הוגש כתב אישום או הוארכה בהחלטה שיפוטית אחרת. כך על פי לשונו של סעיף 58 לחוק המעצרים:

"58. (א) הערובה ותנאי השחרור בערובה יתבטלו אם לא יוגש כתב אישום נגד החשוד תוך 180 ימים; ואולם בית המשפט רשאי, בתוך תקופת הערובה, להאריך אותה ואת תנאיה, לתקופה נוספת שלא תעלה על 180 ימים, אם הוגשה בקשה באישור תובע.

(ב) בית המשפט רשאי להורות על הארכה נוספת של הערובה ותנאיה לתקופה שלא תעלה על 90 ימים, אם הוגשה בקשה לכך באישור היועץ המשפטי לממשלה."

7. הסעיף מאפשר הארכת תוקפם של התנאים המגבילים לשתי תקופות נוספות, מעבר לתקופת 180 הימים, תחילה למשך 180 ימים נוספים, והארכה נוספת בת 90 ימים באישור היועץ המשפטי לממשלה. מתווה זה נועד על מנת לקיים פיקוח שיפוטי אחר נחיצות התנאים תוך עריכת איזון בין האינטרס הציבורי בניהול תקין של חקירה והצורך

להפחית חשש מפני הימלטות או שיבוש החקירה מחד גיסא, לבין זכויות היסוד של החשוד הנוגעות לחירות התנועה וחופש היציאה מהארץ (בש"פ 2066/13 ישראל נ' מדינת ישראל).

8. על פי לשונו של סעיף 58(א), אם כך, הערבויות ותנאי השחרור בערובה יתבטלו אם לא יוגש כתב אישום בתוך 180 יום. בעניין זה נקבע לא אחת כי תנאי השחרור פוקעים מאליהם מבלי שיש צורך בפנייה לבית המשפט ואין נדרשת לשם כך כל פעולה נוספת מצדו של החשוד (בש"פ 4586/06 חלילו נ' מדינת ישראל (להלן: "עניין חלילו"); בש"פ 78/91 ועקנין נ' מדינת ישראל).

9. בעניין חלילו נקבע כי דיון בבקשה להאריך את תקופת הערובה ותנאי השחרור, לפי סעיף 58 לחוק המעצרים, נדרש לעמוד בשני תנאים מצטברים: התנאי הראשון הוא כי הדיון יתקיים בתוך תקופת הערובה, והתנאי השני הוא כי יש לקיימו במעמד הצדדים, אלא אם כן נתקיימו הנסיבות המפורטות בסעיף 57 המאפשרות לבית המשפט לקיים את הדיון במעמד צד אחד.

10. כיצד יש לראות מקרה בו התבקשה הארכתה של התקופה לאחר שחלפו 180 ימים, כך שלמעשה תנאי הערובה פקעו, כמקרה שלפנינו? מניעת יציאתו של אדם מן הארץ מהווה פגיעה קשה בחירותו האישית, בחופש התנועה ובזכותו לצאת ולהיכנס לישראל - זכות המעוגנת בסעיף 6 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו (להלן: חוק היסוד). מדובר בזכות יסוד בעלת מעמד חוקתי, ופגיעה בה או הגבלתה מותרת רק לתכלית ראויה ובמידה שאינה עולה על הנדרש או לפי חוק מכוח הסמכה מפורשת בו, כמצוות סעיף 8 לחוק היסוד. בפסיקה נקבע כי אין לפרש את סעיף 58 לחוק המעצרים באופן המקנה לבית המשפט סמכות לחדש את הערבויות לאחר שפקעו על דרך של ההארכה, כאשר הדבר מרוקן מתוכן את הסעיף, שכן נוסח הסעיף מדגיש כי מדובר בהארכת התנאים המגבילים, ולא בחידושם. יחד עם זאת הוכרה האפשרות כי במקרים חריגים ביותר, ולאור שינוי נסיבות, תהא הצדקה להגשת בקשה לחידוש הערבויות (עניין חלילו לעיל, בש"פ 6100/13 פלוני נ' מדינת ישראל; בש"פ 962/01 רבינוביץ' נ' מדינת ישראל; בש"פ 6940/14 אלמדיגם נ' מדינת ישראל).

11. במקרה שלפנינו, צו עיכוב היציאה מהארץ הוטל, כאמור, ביום 04.03.2021. תנאי הערובה והתנאים המגבילים, ובכללם צו עיכוב היציאה מהארץ, פקעו זה מכבר בחלוף 180 ימים. לא זו בלבד שהמבקשת לא הגישה את הבקשה במועד, קרי: בתוך תקופת הערובה וטרם פקיעת תוקפם של התנאים, שהבקשה להורות על הארכת צו עיכוב היציאה מן הארץ הוגשה לבית המשפט כחצי שנה לאחר פקיעת הצו.

12. לא מצאתי בהנמקה שנמסרה על ידי המבקשת, על פיה מדובר בשגגה, משום הצדקה מספקת לאי-הגשת הבקשה במועד והנימוקים שנמסרו בבקשה אינם עולים כדי הנמקות חריגות המצדיקות היעדרות לבקשה חודשים ארוכים לאחר פקיעת הצו. אדרבא, מבקשת המבקשת עולה כי חשש מסוים מפני הימלטות המשיבה ובעלה מאימת הדין הובא לידיעת היחידה החוקרת כבר בחודש יוני 2021 (כאשר צו עיכוב היציאה מהארץ היה בתוקף), כאשר המשיבה דיווחה, על פי הנטען, כי היא ובעלה פעלו להוצאת דרכונים חדשים. בנסיבות אלה, היה על היחידה החוקרת לפעול ביתר שאת ובשקיפה סבירה ולפנות בבקשה להארכת צו עיכוב היציאה מהארץ, מבעוד מועד וטרם פקיעת הצו, על מנת לאפשר לבית המשפט לעיין בחומרי החקירה הרלבנטיים ולקיים ביקורת שיפוטית אחר נחיצות הצו תוך שקילת כלל הנסיבות, ובכללן חלוקה של המשיבה והצורך לאיין חשש מפני הימלטות מהדין או משיבוש החקירה. זאת ועוד, על פי המפורט בבקשה חומרי החקירה הועברו לפרקליטות בסוף חודש נובמבר 2021 אולם גם פעולה זו לא הביאה מי מהגורמים המטפלים בתיק לסבור כי יש מקום לפנות בבקשה לחידוש הצו.

13. סיכומם של דברים, לא ניתן הסבר מניח את הדעת לפרק הזמן המשמעותי אשר חלף ממועד פקיעת הצו ועד להגשת הבקשה ולא מצאתי כי מתקיימים כעת מצב חריג של שינוי נסיבות או התפתחות חדשה המצדיקים הטלה מחודשת של צו עיכוב יציאה מהארץ לאחר שזה פקע.

לאור האמור, הבקשה להארכת (ולמעשה לחידוש) צו עיכוב היציאה מהארץ נדחית.

היחידה החוקרת תשיב למשיבה את דרכונה.

המזכירות תעביר ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ג' אדר ב' תשפ"ב, 06 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.